

SPRÁVA O STAVE SPOLOČENSTVA URBÁR MARTIN p.s.

Vážení podielníci,
Vážené dámy ,
Vážení páni

Hneď v úvode mi dovoľte , aby som vás v mene výboru UMT ps privítal na dnešnom zhromaždení nášho spoločenstva . Stretávame sa, aby sme bilancovali uplynulý prvý rok nového plánu starostlivosti o les tzv. decénia a spoločne aj v diskusii navrhli úlohy a ciele pre obdobie nasledujúce.

Skôr, ako začnem hodnotiť uplynulý hospodársky rok dovoľte, aby som takto verejne, úprimne a hrdo poďakoval za prácu našim kolegom vo výboroch a kontrolných orgánoch. Taktiež chcem poďakovať aj našim zamestnancom, sezónnym spolupracovníkom , ale aj vám všetkým, ktorí ste sa akoukoľvek formou spolupodieľali na napĺňaní našich plánov či cieľov.

Naše spoločné výsledky sú najlepším vysvedčením.

V tejto správe sa chcem zamerať hlavne na tieto dôležité skutočnosti v činnosti nášho pozemkového spoločenstva :

LESNÍCKA ČINNOSŤ , LESNÍCKA VÝROBA

Snáď najdôležitejší údaj hneď na úvod.

V prvom roku nového programu starostlivosti o les (PSoL) – t.j. v roku uplynulom sme vyťažili 30 097 m³ , z toho 27 936 m³ ihličnatých a 2 161 m³ listnatých drevín. Plánovanú ročnú ťažbu sme neplánovane prekročili o takmer 9 000 m³ . Nebolo to však našim cieľom a nebolo to ani našou vinou. Bolo to vplyvom kalamít.

Od nástupu jari 2022 sa začala výrazne prejavovať disbalancia klimatických podmienok, ktorá vyvrcholila v letnom období dlhotrvajúcim zrážkovým deficitom a teplom, čo malo výrazný vplyv na lesné porasty a oslabovanie ich odolnosti. Takto oslabené hlavne ihličnaté porasty začínali vysychnať a odumierať. Následne došlo k premnoženiu biotického škodlivého činiteľa – podkôrneho hmyzu. Odborníci nás upozorňujú, že kulminácia tohoto hmyzieho škodcu v našej oblasti ešte neprebehla , skôr môžeme očakávať jeho výraznejší atak na lesné porasty v tomto kalendárnom roku. Z toho sa dá predpokladať , že nás v nasledujúcich 3 až 5 rokoch čaká ťažba za účelom sanácie škôd na lesných porastoch vzniknutých činnosťou podkôrneho hmyzu.

Ak by sme z pohľadu objemu ťažby súťažili o najlepší rok v histórii nášho urbáru, mohli by sme byť spokojní, ale opak je pravdou. Až 73,8 % z celkovej ťažby bola ťažba kalamitná, čo nás vôbec neteší. Je to skôr fakt alarmujúci . Okrem iných dôsledkov nám pribudlo približne 31 ha holín, čo je veľké sústo najmä z pohľadu nasledujúcich nákladov či náročnosti na zalesnenie a následnú niekoľkoročnú starostlivosť. Neteší nás ani fakt, že najmä Martinské Hole sú najviac postihnutou kôrovcovou oblasťou v regióne Turca. Úplným extrémom z pohľadu aktivity škodcu je lesnícky úsek Javorná. Bohužiaľ momentálne neexistujú iné účinné prostriedky vedúce k eliminácii tohoto škodca ako len rúbať a drevnú hmotu takmer okamžite expedovať mimo les.

Čo však s poľutovaním chápe odborná lesnícka verejnosť , to je naopak vodou na mlyn laickej verejnosti či rôznym samozvaným ochranárom. Tí nás vyhlasujú za likvidátorov nášho

dedičstva a bezohľadných hospodárov vidiacich len okamžité zisky. Bežnými sa stávajú verbálne útoky na našich pracovníkov, či ničenie nášho majetku s nie veľmi lichotivými odkazmi na našu adresu.

Na druhej strane sme sami pre seba prijali výzvu, že v tomto roku dobehneme všetky zameškané pestovné činnosti z rokov minulých tak, aby sme do roku 2024 vykročili bežným tempom a s väčším dôrazom na odbornú a rozvojovú časť lesníckej výroby. Verte, je to naozaj výzva ! Taktiež čerpanie nenávratných finančných prostriedkov, najmä z fondov PPA, je podmienené plnením všetkých plánovaných ukazovateľov v pestovnej činnosti, t.j. aj tej zanedbanej.

Tak, ako som už naznačil , aj v tomto roku nás opäť čaká obrovské množstvo kalamitnej ťažby, ktorú odhadujeme minimálne na úrovni 25 000 m³ , čo je znovu značné prekročenie plánovaného objemu, t.j. 21 500 m³. K tomu musíme vykonať výchovné ťažby hlavne v porastoch do 50 rokov v objeme cca 5 000 m³ . Čaká nás uhadzovanie plôch po ťažbách v rozsahu cca 50 ha (vrátane starých) , zalesňovanie cca 40 ha holín s predpokladanou spotrebou sadeníc na úrovni približne 170 000 ks , ochrana mladých porastov ručným vyžínaním a náterom repelentom proti zveri na 100 ha lesnej plochy , prečistky a prerezávky na plochách 55 ha a plecie výseky krovín v rozsahu 15 ha.

K tomu treba prirátavať zvýšenú aktivitu s dôrazom na objem a kvalitu práce na našej škôlke. Musíme skonštatovať, že sú to naozaj náročné plány na hranici našich a dostupných technologických možností ako aj ľudských kapacít. A asi netreba ani zdôrazňovať, že sa jedná o práce náročné na financie.

VÝROBA PALIVOVÉHO – ŠTIEPANÉHO DREVA

Sme naozaj radi, že aj uplynulý rok potvrdil správny smer našej cesty. Cesty za efektívnejším zhodnotením našej ale aj nakupovanej drevnej hmoty. V roku 2022 sme na stredisku palivového dreva spracovali 1400 m³ drevnej hmoty a predali 1 800 paliet štiepaného dreva. Z dostatočne známych dôvodov bol záujem obrovský a tak ešte stále plníme objednávky prijaté v roku minulom.

Presťahovali sme pracovisko štiepačky do vhodnejšej lokality nášho areálu a momentálne testujeme umiestnenie technológie. Následne, ešte v tomto roku, a v súlade so stavebným povolením vybudujeme zastrešenie a dokončujeme pracovisko. Zakúpili sme nový univerzálny kolesový nakladač Kubota a postupne budeme spevňovať pracovné plochy. V prípade, že budú zverejnené nové výzvy na čerpanie fin. prostriedkov cez projekty PPA chceme doplniť káláciu technológiu o strojné vybavenie pre prípravu spracovania drevnej hmoty s priemerom nad 40 cm, ktorú dnes nedokážeme takýmto spôsobom zhodnotiť.

HOSPODÁRENIE V SKRATKE

Detailné hospodárske ukazovatele sú uvedené v iných dokumentoch vypracovaných pre toto zhromaždenie. Najdôležitejšia je však účtovná závierka o ktorej schválenie vás chcem touto cestou požiadať.

Určite najviac diskutovanou je a bude nami navrhovaná výška nájomného pre SBU na tento rok , ktorá v prepočte predstavuje 12 € na podiel.

Je to málo, akurát alebo veľa ?

Táto otázka bola dlho a hlavne detailne diskutovanou počas viacerých zasadnutí výborov a dozorných orgánov spoločne. Vychádzajúc z analýzy finančných potrieb nášho spoločenstva v budúcich rokoch ako aj faktu , že by pre podielnikov nemala byť jediným vnímaným hospodárskym výsledkom len výška vyplateného nájmu na podiel, ale aj objem na jednej

strane zarobených či už lesohospodárskou činnosťou alebo prenajímaním nehnuteľností a na strane druhej investovaných peňazí do nášho spoločného majetku plus určitá rezerva pre pestovnú činnosť. Len táto finančná kumulácia dáva reálny obraz o našom hospodárení pre prospech nášho spoločenstva ako celku. V našom prípade je plánovaná celková výška nájmu pre SBU, čiže celková výška podielov za rok 2023 na úrovni cca 300 000 € a objem odhadovaných investícií do vlastného majetku pre tento rok približne 250 až 300 000 €. Odhad alebo plán rozsahu potrebných investícií je uvedený v inom dokumente nášho zhromaždenia. Keď to zhrnieme, môžeme konštatovať, že sme pre spoločenstvo svojou činnosťou vytvorili finančné zdroje (t.j. svoju činnosťou zarobili) na výplatu nájomného – podielov a investícií v celkovom objeme približne 600 000 €, čo považujeme za naozaj pekný výsledok. Aj keď opäť treba pripomenúť fakt, že k výbornému finančnému výsledku sme sa dopracovali aj preto, že sme z dôvodu kalamít vyťažili viac, ako sme pôvodne plánovali.

Možno sa teraz pýtate, že o čom ste tak dlho diskutovali?

Určite sme sa nedohadovali o tom, kto pre vlastné ego alebo pochvalu od podielnikov navrhne väčšiu sumu a zožne slávu... Najdiskutovanejšie boli otázky spojené tak s blízkou ako aj so vzdialenou budúcnosťou nášho spoločenstva. Najmä tou vzdialenou.

Predstavím vám len niektoré:

- Budeme mať dostatok finančných prostriedkov na sanáciu naozaj rozľahlých kôrovcových ale aj klimatických kalamít? Je naozaj ťažké odhadnúť „hry“ prírody ...
- Je možné, že nám najmä južne exponovaná Javorná dolina v aktuálnej drevinovej skladbe vyschne a budeme musieť rýchlo zakladať nové porasty v inej drevinovej skladbe a možno aj s rozsiahlymi vodo-zadržnými opatreniami? Viac reálne ako nie ...
- Chceme rozšíriť rozlohu našich pozemkov a odkúpiť od Turistov (KST Turiec) stránske serpentíny, aby sme do budúcnosti zabezpečili garantovaný prístup k našim porastom? Určite chceme ...
- Chceme od prenajímateľov odkúpiť nami už prenajaté pozemky pod časťou lesnej škôlky na Bystričke?
- Určite áno, ak chceme byť sebestační v oblasti zalesňovania ale aj iných pestovných činností v škôlke.
- Chceme zrekonštruovať chatu Urbár na M.Holiach a konečne začať s ňou na vlastný účet podnikať? Nepochybne áno ...
- Chceme zrekonštruovať ubytovacie priestory v našom sídle a následne ich celoročne prenajímať za trhovú cenu? V 21. storočí samozrejme áno ...
- Chceme opraviť a zveľadiť naše chaty v Kantorskej doline? Určite áno. Atď, atď

Ako vidíte, je nevyhnutné veľmi dôsledne a hlavne zodpovedne zvažovať rozdelenie zarobených finančných prostriedkov. Pre veľkú slávu manažmentu všetko rozdeliť môže byť krátkodobé lákavé ale rozhodne nie zodpovedné. My tou cestou nikdy nepôjdeme.

A či to bude objektívne a vyhovovať všetkým? Vopred vieme, že nebude. Musíme však dokázať o budúcich potrebách diskutovať a tak sa pokúšať priblížiť k spoločnej dohode.

V tejto časti by som tiež chcel predstaviť naše snahy o získanie nenávratných finančných prostriedkov z fondov PPA. Aktuálne sme reagovali na výzvu týkajúcu sa rekonštrukcií a opráv lesných ciest. Konkrétne sme vypracovali a podali projekt na vybudovanie 82 odrážok ako jedno z najdôležitejších vodo-zadržných opatrení na všetkých lesných úsekoch. V štádiu príprav je druhá výzva, ktorá by nám mala pokryť časť nákladov na pestovnú činnosť po

kalamitách. V máji očakávame výzvu na lesnú techniku a technológie prostredníctvom ktorej by sme chceli dokompletovať pracovisko palivového dreva a tiež hľadáme finančné zdroje na zrekonštruovanie chaty v Kantorskej doline, ako našej historickej - kultúrnej pamiatky „Hájenska“ (vid'. Tiež publikáciu : Tváre histórie Skladiňa, martin a Turiec ...).

ĽUDSKÉ ZDROJE , NÁŠ KOLEKTÍV

Oblasť ľudských zdrojov a vzťahov na pracoviskách patrí určite k tým najzložitejším a zároveň najdôležitejším. Bez odhodlaného teamu spolupracovníkov sa prijaté úlohy plnia veľmi . Nám sa podarilo náš pracovný kolektív doplniť a zastabilizovať.

Do starobného dôchodku odchádza náš dlhoročný kolega, horár , lesník či oficiálne odborný lesný hospodár pán Ján Záborský. Zanecháva za sebou výraznú stopu zanieteneho horára pestovateľa. Týmto mu chcem tak v mene svojom ako aj v mene kolegov vo výbore poďakovať za dlhoročnú odbornú prácu a popriať mu hlavne veľa zdravia a ďalších životných úspechov. Jeho úsek, škôlku a iné úlohy bude postupne preberať p. Ing. Martin Synak, ako predstaviteľ mladej a lesnícky zanietenej generácie. Je už platným členom nášho teamu a tešíme sa na dlhoročnú spoluprácu. Prajeme mu veľa chuti do náročnej práce.

V posledných dňoch sme odborníkom doplnili aj kolektív našej škôlky. Svoje vedomosti a hlavne skúsenosti v oblasti pestovania či starostlivosti o pôdu a rastliny bude dokazovať p. Ing. Peter Šourek. Veríme, že úspešne a tak mu prajeme veľa spokojných a plodných rokov strávených pri práci pre naše spoločenstvo.

Naozaj s radosťou môžeme konštatovať, že náš kolektív je odborne zdatný, kompetentný a hlavne zanieteny pre prácu. Z tohto pohľadu nemáme žiadne obavy o našu budúcnosť.

Vážené dámy,
vážení páni,

naša správa nie je detailným hodnotením našej práce či vzťahov a plánov do budúcnosti. Snáď to nie je ani možné. Vyzdvihli sme len najdôležitejšie a najpodstatnejšie momenty našej práce. Veríme, že sa nám to podarilo , ale aj napriek tomu môžeme pokračovať v diskusii..

Za všetkých spolupracovníkov vám chcem poďakovať za vašu priazeň a podporu.

Vám všetkým, ako aj vašim rodinám a priateľom, chceme popriať hlavne pevné zdravie, veľa optimizmu a radosť zo života.

V Martine, dňa 1. októbra 2022

Ing. Vladimír Švehla
Ing. Branislav Bella
Ing. Ján Buchanec
JUDr. Igor Steindl
MVDr. Ján Varinský

Ing. Vladimír Švehla
predseda spoločenstva

